

KUBISM

Kubismi põhimõtted töötati välja 1907-1914 . Liikumise rajajaks olid hispaanlane PABLO PICASSO (1881-1973) ja prantslane GEORGES BRAQUE(1882-1963). Kubismi lähtekohaks on Cezanne'i looming, eriti püüde leida looduses nähtavais esemeis nende põhivorme.

1907.a. maalib Picasso figuraalkompositsiooni „Avignoni neiud“, mida peetakse kubismi esikteoseks.

Picasso ise on rääkinud, et ta maalib avalikku maja, mis asub Avignoni tänaval Barcelonas. Esiplaanil on kujutatud laud, millel on natüürmort arbuusilõikudega. Säilinud on 19 eskiisi. Lõplikul variandil on 2 profiilis ja 3 vaataja poole pööratud näoga aktifiguuri. Vasakpoolne profiilne figuur meenutab egiptuse ja assüüria reljeefe, keskmised romaani freskosid. Kaks figuuri pildi paremas servas on mõjutatud aafrika traditsioonilisest skulptuurist.

Oma nime sai uus kunstivool 1908.a. - esimesena kasutas terminit „KUBISM“ trükisõnas LOUIS VAUXCELLES, kes kirjutas lühikese artikli ajalehte. Kubistide esimene suurem näitus toimus 1911.a.

1909 alanud perioodi tuntakse „ANALÜÜTILISE KUBISMI“ nime all- motiiv pärines loodusest, aga esemetel oli kindel geomeetiline vorm, kasutati pruune, rohekaid ja halle toone.

Georges Braque „Majad Estaque’is“

Pärast 1912.a. valminud töodes lisati maalidele ajaleheväljalõikeid, riidetükke jms. -tekkis KOLLAAZ (kleebitud pildid). 1912.a.mais tegi Picasso oma esimese kubistliku kollaaži „Natüürmort korvtooliga“, kuhu ta kleepis linoleumitüki koos korvtooli punutisega.

Samm edasi oli hispaanlase JUAN GRIS'i (1887-1927) looming, mida tuntakse „SÜNTEETILISE KUBISMina“ - kunstnik alustas tihti täiesti abstraktsest kompositsioonist, millele lisati mingi motiiv ja mõeldi välja pealkiri. Sünteetilist kubismi iseloomustavad suured geomeetrilised pinnad, selged kontuurid ja erksad, puhtad värvitoonid.

„Kitarr noodilehtedega“ ja „Arlekiin kitarriga“

FERNAND LEGER (1881-1955) lähtus kõige järjekindlamalt Cezanne'i ütlusest, et maailma võib käsitleda geomeetriliste kujunditena. Tema maalidele olid tüüpilised tumedat värvi silindrid ja torud. („Sõdur piibuga“ ja „Naine kassiga“)

Skulptorite seas oli kõige originaalsem Rumeeniast pärit CONSTANTIN BRANCUSI(1876-1957).

Kujud kombineeriti eri suurusega kuupidest, koonustest, silindritest jne., seos kujutatavaga on tihti üksnes aimatav.

„Noormehe torso“ ja „Mademoiselle Pogany portree“

KÜSIMUSED:

1. Kes rajasid kubismi?
2. Kust nad said oma eeskujud? Kelle loomingust?
3. Millist teost peetakse kubismi esikteoseks? Kirjelda!
4. Mida ja kuidas kujutati „analüütilise kubismi“ teostel? Milliseid värvitoone kasutati?
5. Mida tähendab „kollaaž“?
6. Kuidas nimetatakse seda kubismi alaliiki, millele pani aluse Juan Gris?
7. Millest lähtus Fernand Leger?
8. Kuidas oli võimalik kubistide ideid väljendada skulptuuris?